

La zona verda, a mil quilòmetres del front

El general en cap David H. Petraeus, que comanda la divisió aerotransportada número 101 de l'exèrcit nord-americà, té un despatx immens a la segona planta del que fou, durant molt de temps, un dels palaus de Saddam, situat a la part més septentrional de Mosul (l'Iraq). Hi té un escriptori, cadires i una llitera, en una habitació luxosa amb el terra de marbre i finestres amb vitralls. El palau és un d'aquells monstres que va construir Saddam a l'estil de Mussolini, amb façana de pedra grisa, ben polida, i marbre de diferents colors, tal com li agradava. Tot l'estat major de la divisió s'hostatja en dues habitacions del pis superior, i en un cavernós soterrani de marbre que devia ser un búnquer.

L'altre dia, li vaig comentar a Petraeus el que m'havia contactat un especialista de quarta classe que havia conegut mentre esperava que l'avió em traguera de Bagdad. L'especialista en qüestió era un estudiant universitari d'Iowa, la unitat del qual, que pertany a la guàrdia nacional, havia estat cridada a files. Em va contar un llarg tiroteig que hi havia hagut la setmana anterior, vora el campament Anaconda, als afores de Balad, a unes desenes de quilòmetres de Bagdad. Segons ell, l'incident, que havia començat amb un intercanvi de trets de curt abast, va acabar amb un bombardeig amb míssils sobre la ciutat. "Hi havia fum per tot." Quan m'ho va contar, era de nit. M'havia quedat una estona fora la tenda, en pijama, a uns cent metres de la tanca, llegint un llibre. Hi havia gent a la vora, que feien la bugada o que esperaven a la cua del menjar. Vaig començar a pensar: havíem tingut alguna vegada una guerra així? No seria millor deixar-ho tot i anar-nos-en? Vull dir... Som espectadors! Quina mena de guerra és aquesta, senyor?

Petraeus, que es va graduar a West Point al 1974, i que va ser testimoni del final de la guerra de Vietnam, no me'n va fer cap comentari. Però, a poc a poc, inconscientment, va començar a fer que sí amb el cap, i semblava esmaperdut. Sabia la resposta a les meues preguntes: sí, ja hem passat per alguna guerra així, abans.

"Un coronel de Bagdad –el nom del qual no diré, per raons òbvies–, em va dir, just després d'haver arribat, que molts dels caps de l'exèrcit tenen la sensació que qualsevol ordre de les que reben respon a algun tipus de decisió electoralista: tothom, vull dir tots els de dalt i els immediatament inferiors, té clar qui utilitza qui"

Aquestes coses ja ens han passat, en alguna altra ocasió: els generals en cap també han convertit en oficines tota mena de palaus. El meu avi, el general Lucian K. Truscott Jr., va ocupar el Palau Borghese quan el sisè cos de l'exèrcit va envair Roma el 1943.

Al diari de l'ajudant de cambra que va tenir, hi ha anotats tots els menjars que van preparar per a ell els tres cuiners xinesos que va endur-s'hi, mentre cada dia desenes –a vegades, fins i tot, centenars– de soldats morien al front d'An-

zio, uns quilòmetres enllà de la casa que tenia a la platja.

Pot ser que no hi haja res de nou, en aquesta guerra, i en la manera com hi lluitem, amb soldats que patrullen nit i dia des d'uns camps base on són abatuts per un enemic innombrable, sense cara ni ulls, un enemic al qual no veuen i la llengua del qual no parlen. I, malgrat tot, em sembla que aquesta desconexió entre els corredors de marbre dels palaus de l'Autoritat Provisional de la Coalició, a Bagdad, i el campament Iardós de Mosul (on vaig passar una setmana com a convidat del primer batalló de la companyia Bravo, del 50è regiment d'Infanteria) és pregona i, segurament, no té precedents.

Un coronel de Bagdad (el nom del qual no diré, per raons òbvies), em va dir, just després d'haver arribat, que molts dels caps de l'exèrcit tenen la sensació que qualsevol ordre de les que reben respon a algun tipus de decisió electoralista: tothom, vull dir tots els de dalt i els immediatament inferiors, té clar qui utilitza qui.

El ressentiment que tenen les files envers les autoritats civils de Bagdad, i envers les de Washington, és ben palpable. Un dels oficials em va descriure els militars i els civils que habiten el palau presidencial de l'anomenada "zona verda" de Bagdad com "una parella divorciada que no se'n vol anar de casa".

Mentrestant, a Mosul, les tropes de la companyia Bravo es refugien enmig de la pudor de gasoil, de fem i de verdura podrida, i d'aigües fecals que s'escolen pels carrers del centre històric. La zona d'operacions de la companyia Bravo seria un lloc infernal, encara que no hi haguera foc creuat durant les nits, i encara que no hagueren rebut els disparats d'un llançagranades ara fa unes setmanes.

Perquè, per als 120 soldats que formen aquesta companyia, ja és prou difícil patricular pels carrers d'un barri de la ciutat que té uns dos milions d'habitants, que sempre està ple de gom a gom, i mantenir els carrers lliures de criminalitat. Però, d'ençà del dia que van arribar a Mosul, la companyia Bravo, i la resta de la divisió aerotransportada número 101,

LUCIAN K. TRUSCOTT IV

van carregar-se sobre les esquenes moltes missions, tant militars com no-militars, la major part de les quals són resultat d'una mancança per part dels líders civils de Washington i de Bagdad, una mala gestió a l'hora de preparar l'ocupació de l'Iraq.

Els de la 101 van entrar a Mosul el 22 d'abril, i van trobar-hi tots els comerços, els ministeris i els serveis públics saquejats, i la gent amotinant-se pels carrers. El 5 de maig, els soldats van haver de supervisar les eleccions locals. L'11 de maig, van controlar la signatura dels acords sobre les collites i el repartiment dels guanys entre les diferents faccions de la regió, sovint enfrontades: àrabs, kurds, turcs i sirians. El 14 de maig van reobrir al comerç la frontera amb Sària, i el 18 de maig els soldats ja havien reparat les conduccions de gasolina i de propà per a ús domèstic, la mancança dels quals va causar molts aldarulls entre la població.

Des de llavors, els soldats de la 101 han controlat desenes de milions de dòlars destinats a projectes de reconstrucció, perforant pous per a pobles que mai no havien tingut aigua corrent; reconstruint patis i escoles; reparant sistemes d'electricitat trencats o antiquats; instal·lant equipament perquè els habitants puguin rebre el servei telefònic per satèl·lit; reparant les clavegueres i, a vegades, instal·lant-ne de noves als barris de la ciutat que no en tenien; mantenint l'ordre, netejant i reorganitzant l'antic mercat del centre històric; establint un sistema de seguretat social *de facto*, que oferirà una "pensió" als 110.000 exsoldats iraquians de la zona; supervisant i, en molts casos, fent tornar al treball la major part dels membres del partit Baas, que van deixar els seus treballs a començament de la guerra.

Els oficials em van informar de tants projectes que semblaven una empresa multinacional, en compte de soldats d'infanteria enfortits en mil batalles, que és el que són, al capdavant.

Per què han hagut de rebre aquests soldats —entrenats més aviat per netejar latrines que no per construir-ne— la descoratjadora tasca de reconstruir les ciutats

“Al llarg del temps que la divisió 101 ha estat a Mosul hi ha hagut tres directors regionals de la coalició. Van i tornen. Només fa unes setmanes que han enviat un oficial americà, després que els habitants de Mosul hagen elegit l'alcalde i els membres de la corporació municipal. I, segons els líders de la divisió, no els ha arribat ni un cèntim dels 20.000 milions de dòlars que controla l'autoritat provisional”

iraquianes del nord i de revifar-ne la vida? Doncs perquè, quan els van enviar a 375 quilòmetres de Bagdad, després de la caiguda de la ciutat, allà no hi havia ningú que fera aquesta funció. I encara avui, set mesos més tard, la tasca de la reconstrucció de tota la vida civil pertany en exclusiva a aquests soldats, tant a Mosul com a les províncies del voltant.

En teoria és l'Autoritat Provisional de la Coalició qui ho hauria de fer, això de “reconstruir” l'Iraq —fent ús d'aquests

20.000 milions de dòlars que els americans els han enviat, de la seua butxaca, que formaven part del total de 78.000 milions de dòlars que s'han gastat en la guerra—. Al llarg del temps que la divisió 101 ha estat a Mosul hi ha hagut tres directors regionals de l'autoritat de la coalició. Van i tornen. De fet, només fa unes setmanes que han enviat un oficial americà a la zona, després que els habitants de Mosul hagen elegit l'alcalde i els membres de la corporació municipal que els han de representar. I, segons els líders de la divisió, no els ha arribat ni un cèntim dels 20.000 milions de dòlars que controla l'autoritat provisional.

“Volen que vinga un inspector que ho planifiqui tot, i fins i tot aquest primer pas els costa d'aconseguir”, se'n queixava uns dels oficials, fent referència a la mala gestió de les autoritats civils. “Els inspectors van venir i s'hi van estar uns mesos, ho comprovaren tot, però encara hauran de passar setmanes, perquè tot s'ha d'aprovar a Bagdad. Si ens haguérem d'estar asseguts, esperant que l'Autoritat Provisional de la Coalició ho arreglara tot, no tindríem encara ni electricitat, ni aigua corrent, a Mosul. O siga, que ens vam espavilar per aconseguir-ho amb els nostres diners, amb els nostres enginyers i amb la mà d'obra dels soldats. No ens van deixar cap altra opció, aquests xicots de la zona verda: no els podem esperar.”

Però els xicots de la zona verda sembla que tinguin tot el temps del món. Fixeu-vos bé en el lloc que ocupen: és un indret que fita, d'una banda, amb el riu Tigris, que gaudeix d'un desplegament de tropes impressionant, i, pels tres costats que queden, hi ha un mur de més de dos metres, amb diverses línies de filferro electrificat i més tanques. Només s'hi pot entrar si es travessa un punt de control amb moltes mesures de seguretat, vora el riu Jumhiriya, que inclou tancs, vehicles de combat i una renglera invisible d'equips de combat britànics. Hi ha encara més tancs en les interseccions dels edificis, dins la muralla, i tota mena de franc tiradors i d'homes en posició de foc ocupen els miradors dels palaus grans i menuts.

una revista?...
...El Temps!

S LLACH

PICHI ALONSO

ELTEMPS HA ARRIBAT ALS 1.000

Mil números copsant el temps de l'actualitat, la política, la societat, la cultura.
Mil números seguint un camí propi, amb rigor i transparència, donant veu a tothom.
Mil números, i en català. I per celebrar-ho, ho remullem amb un bon vi?

En total, hi ha centenars de soldats uniformats, i civils armats de cap a peus que es passen el dia vigilant, amb un desplegament de macabra cridòria, tot un malson de l'alliberament.

Si teniu curiositat per saber com es gasten els diners dels impostos dels americans a Bagdad, hauríeu de demanar a algun d'aquests nombrosos coronels ambulants de la zona verda que us porte a fer un volt per la carretera que ix del palau de marbre que, ara per ara, fa de quarter general de l'exèrcit. Hi vaig passar una nit de novembre i, mentre sentia el borbolleig de l'aigua de la font a l'estany dels ànecs i em deixava acotar pel fragor dels helicòpters Black Hawks, se'm va acudir que segurament mai no havia dormit en un lloc tan segur com aquell. Era una sort per a mi, però no pas per a l'esforç de la guerra. La superdefensada zona verda és el campament més gran i més segur dels americans a l'Iraq, però hi ha ben poca comunicació entre els soldats del camp de batalla i el pou sense fons de gestors i de planificadors que viuen al palau. Els soldats de la divisió 101 em van contar que van passar mesos esperant que es desplegaren els camions Bechtel al nord de l'Iraq. "De camí cap ací, un dels combois va ser víctima d'una emboscada. D'això ja fa tres setmanes. Un soldat va quedar ferit, i els altres van abandonar els camions i van escapar: no els hem tornat a veure."

Això va passar al novembre, un mes en què van morir més soldats que mai, fins a vint, en atacs de guerrilla. Com que no tenen l'oportunitat de fugir, els soldats d'aquesta divisió el que han fet és augmentar la vigilància i començar una ofensiva contra les places fortes de l'enemic a Mosul, i a molts pobles de la frontera siriana. Així han aconseguit retallar els incidents contra les tropes americanes, que s'han reduït d'uns vint al dia a uns deu. Fa dues setmanes, van agafar 107 presoners en una sèrie d'atacs contra les places fortes que l'enemic té en aquesta zona.

I malgrat tot, el nord de l'Iraq és un lloc perillosíssim. Ja hi ha hagut tres morts d'ençà que hi vaig arribar, un

"Puc confirmar que volar cap a Bagdad, o des de Bagdad, encara que siga a la nit, quan hi ha menys perill, no és apte per a cardíacs. Un C-130 que s'hi acoste ha d'agafar per força una ruta estranya i nerviosa, botant obstacles, guanyant i perdent altitud. Et passes la meitat de l'estona cap per avall, i et sents com si estigueres en unes atraccions de fira, però és real"

d'ells per armes convencionals i dos per morter. Ara fa quatre setmanes, van matar disset soldats que volaven cap a casa: un llançagranades va abatre dos helicòpters Black Hawk.

"No ens ajuda gens el fet que la gent que s'ha quedat a Bagdad i els polítics de Washington es referesquen a un enemic suposadament 'desorganitzat i ineficaç', em deia un dels oficials més joves. Després d'una setmana amb el batalló, m'adone que no només els fan mal aquest tipus d'afirmacions sense fonament, sinó també el que es desprèn d'a-

quelles afirmacions, és a dir, que en teoria la tasca que els soldats tenen encomanada és fàcil.

Siga quina siga l'etiqueta que posem a aquesta etapa del conflicte amb l'Iraq —els soldats l'anomenen una guerra de guerrilles, mentre que els polítics s'hi refereixen, d'una manera tergiversadora i poc curiosa, com l'amorfa "guerra del terror", no hi ha dubte que és una guerra bruta i letal. La gent que lluita són els soldats, i no els empleats de la Kellogg o els oficials de l'Autoritat Provisional de la Coalició, o els alts càrrecs del Departament de Defensa, que sempre vénen de visita.

Els soldats de la companyia Bravo no paren massa atenció a les guerres polítiques que tenen lloc a la rereguarda, però els va agradar veure el president Bush a Bagdad el dia d'Acció de Gràcies. Malgrat que era una clara maniobra política, van ser conscients dels riscos que havia pres per ells. Puc confirmar que volar cap a Bagdad, o des de Bagdad, encara que siga a la nit, quan hi ha menys perill, no és apte per a cardíacs. Un C-130 que s'hi acoste ha d'agafar per força una ruta estranya i nerviosa, botant obstacles, guanyant i perdent altitud. Et passes la meitat de l'estona cap per avall, i et sents com si estigueres en unes atraccions de fira, però és real.

Quan els soldats de la companyia Bravo ixen a les dues de la matinada a patrullar, caminen per les avingudes i pels carrerons com si anaren a la selva, amb els ulls ben oberts a qualsevol finestra i a qualsevol cantonada, guardant-se les esquenes els uns als altres, mirant de salvar la pell un dia més, una setmana més, un mes més, fins que puguin tornar.

Mentrestant, dos soldats armats fins al coll fan guàrdia darrere de les parets de sacs de sorra que hi ha al cim del campament, mentre alguns soldats recorren els carrers del centre històric de Mosul, i tothom prega.

Lucian K. Truscott IV, que es va graduar el 1969 a l'acadèmia militar de West Point, és novel·lista i guionista
© The New York Times — EL TEMPS
Traducció: Maite Insa